

อาชญากรนาซีคนสุดท้าย

เวลาเป็นสิ่งมีประโยชน์เพราะเป็นยารักษาความเศร้าจากการสูญเสีย ความผิดหวังและการออกหักได้อย่างจะงัด อย่างไรก็ตาม เวลาอาจเป็นตัวสนับสนุนความยุติธรรมก็ได้เช่นกัน ดังในกรณีของการนำอาชญากรขึ้นศาลเพื่อพิพากษาให้รับโทษจากความชั่วร้ายที่ได้ทำในอดีตเมื่อกว่า ๗๐ ปีมาแล้ว

เมื่อต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕ ที่ผ่านมา Reinhold Hanning อายุ ๕๔ ปี อดีตผู้คุมค่ายกักกันนรกที่นาซีสร้างขึ้นคือ Auschwitz ถูกนำตัวขึ้นศาลในข้อหาว่าเป็นผู้มีส่วนร่วมในการฆาตกรรมหมู่ผู้คนจำนวน ๑๗๐,๐๐๐ คน ระหว่างเดือนมกราคม ๑๙๔๓ ถึงมิถุนายน ๑๙๔๔ ที่เขาทำงานอยู่

Hanning เป็นทหารนาซีหน่วยพิเศษที่เรียกว่า SS ซึ่งเป็นที่หวาดกลัวของทุกคนในเยอรมนี และประเทศยุโรปอื่นๆ ที่กองทัพนาซียึดครอง ประวัติของเขาที่มีการเปิดเผยก็คือเมื่ออายุได้ ๑๘ ปี ก็อาสาเข้าเป็นทหารของพรรคนาซี Waffen SS หลังจากออกรบในสงครามอยู่หลายปีจนบาดเจ็บจากกระเบิด ก็ได้รับการเลื่อนชั้นให้มาทำงานใหม่ที่ค่าย Auschwitz โดยรับหน้าที่เป็นผู้คุมหอคอยของค่าย

Auschwitz มีได้หมายถึงค่ายกักกันเพียงค่ายเดียวที่กักขังนักโทษระหว่าง ค.ศ. ๑๙๔๐ ถึง ๑๙๔๕ หากเป็นกลุ่มของคุกซึ่งอยู่ในประเทศโปแลนด์ โดยประกอบด้วย Auschwitz I (ค่ายแรก) Auschwitz II - Birkenau และ Auschwitz III - Monowitz และค่ายกักกันย่อยๆ อีก ๔๕ แห่ง

ผู้ที่ถูกกักขังก็ได้แก่ยิวจากเยอรมันและประเทศที่เยอรมันยึดครองพวกยิปซี (Romani) คนเชื้อสายสลาฟ ชาวโปแลนด์ นักโทษสงครามสหภาพโซเวียต คนพิการ ผู้เห็นตรงข้ามทางการเมือง เช่น คอมมิวนิสต์ ฟาสซิสต์ ฯลฯ

จำนวนผู้ถูกกักขังประมาณได้ยากเนื่องจากมีการเข้าและตายทุกวัน จากการฆ่าด้วยการรมก๊าซพิษเมื่อ... ทางมาถึงด้วยรถไฟจากหลายแดนไกล ตายจากการขาดอาหารและเจ็บป่วย มีประมาณการว่าที่ค่าย Auschwitz มีคนตายประมาณ ๑.๑-๑.๕ ล้านคน โดยมี SS ที่ทำงานดูแลจัดการทั้งฆ่า เผา และควบคุมดูแลอยู่ประมาณ ๖,๐๐๐-๗,๐๐๐ คน

เมื่อบรรดาผู้ถูกจับเดินลงจากรถไฟเป็นทิวแถวก็จะมีนายทหาร SS เป็นคนคัดเลือกว่าจะเก็บใครไว้ทำงานในค่าย หรือเอาไปทดลองทางการแพทย์ หรือใครที่สมควรเอาไปห้องรมควันก๊าซเลย ครอบครัวทั้งหมดจะถูกแยกกัน บ้างก็ไปตาย บ้างก็อยู่รอดส่วนใหญ่เด็กอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี และคนสูงอายุจะถูกฆ่าหมดเพราะถือว่าเป็นภาระ

แพทย์เยอรมันใช้คนเหล่านี้เป็นหนูทดลองยา ทดลองวิธีผ่าตัดรักษาพยาบาลใหม่ๆ ส่วนใหญ่ยากที่จะรอดออกมาเหมือนเดิม

เมื่อกองทัพแดงของสหภาพโซเวียตปลดปล่อยผู้ถูกกักขังค่าย Auschwitz ในเดือนมกราคม ๑๙๔๕ นั้น มีเหลืออยู่ประมาณ ๖๐,๐๐๐ คน และถึงแม้จะได้รับอิสรภาพแล้วก็ตายอีกหลายหมื่นคน เพราะต้องเดินเท้าฝ่าความหนาวและอาหารที่ขาดแคลนกลับบ้านของตน ค่ายกักกันอื่น ๆ อีกนับร้อยในประเทศที่เยอรมันยึดครองก็มีผู้รอดชีวิตมาไม่มาก

หลังสงครามมีการคิดบัญชีกับทหาร SS ของ Auschwitz ที่ทำทารุณกรรม แต่ก็สามารถลงโทษได้เพียงร้อยละ ๑๒ ของ ๑,๐๐๐ คน ที่เคยทำงาน ถึงแม้ว่าในตอนนั้นจะมีพยานที่ให้การหนักแน่นจำนวนมากก็ตาม

ในเยอรมนีนั้นเรื่องการลงโทษนาซีหลังสงครามเป็นเรื่องที่อ่อนไหวมาก เพราะมีสมาชิกพรรคนาซีถึง ๘ ล้านคน (ร้อยละ ๑๐ ของประชากร) คนจำนวนมากเหล่านี้ก็กลับมาทำงานในตำแหน่งต่างๆ หลังสงคราม หลังจากการตั้งศาลอาชญากรรมสงครามที่ Nuremberg ในปี ๑๙๔๕ แล้ว ฝ่ายพันธมิตรก็มอบให้แต่ละประเทศดำเนินการเกี่ยวกับอาชญากรจากสงครามตนเอง

หน่วยงานพิเศษของเยอรมนีดำเนินการเอาผิดกับผู้ประกอบอาชญากรรมที่

Auschwitz ได้เพียง ๕๐ คน (ประเทศอื่นๆ ก็ดำเนินการด้วยจนตัวเลขขึ้นไปถึงร้อยละ ๑๒ ได้) ทั้งนี้เนื่องจากศาลต้องการหลักฐานที่ชัดเจน แต่เมื่อวันเวลาผ่านไปพยานแก่ตายเป็นจำนวนมากขึ้น คดีเหล่านี้จึงเงียบไปทุกที พวกเขาก่อกรรมทำชั่วไว้ก็แอบอยู่ในประเทศต่อไป บ้างก็อพยพไปอยู่บราซิล อาร์เจนตินา และประเทศอื่นๆ ในอเมริกาได้อย่างมีความสุข

จุดเปลี่ยนที่ทำให้สามารถลากคออาชญากรเหล่านี้มาลงโทษได้มากขึ้น เกิดขึ้นหลังปี ๒๐๐๐ เมื่ออัยการเยอรมันเกิดแนวคิดฟ้องทุกคนที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมครั้งใหญ่ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ของศตวรรษ ไม่ว่าจะทำหน้าที่อะไรก็ตามว่าเป็นแขนงๆ มีส่วนร่วมในอาชญากรรม

กรณีแรกที่ทำสำเร็จภายใต้กลยุทธ์ใหม่นี้ก็คือศาลเยอรมนีได้ลงโทษ John Demjanjuk ซึ่งเป็นผู้คุมขนาวยูเครน ทำงานที่ค่าย Sobibor ในโปแลนด์ รายต่อมาคือ Oskar Groening อายุ ๕๔ ปี จำคุก ๕ ปี ในฐานะร่วมสมคบฆ่าคนตาย ๓๐๐,๐๐๐ คนที่ Auschwitz คนนี้เป็น SS ที่มีชื่อเล่นว่า "book-keeper of Auschwitz" กล่าวคือเป็นคนทำหน้าที่นับเงินสดที่เอามาจากผู้ที่ยังเข้าห้องก๊าซรมควันและผู้ถูกคุมขัง

Reinhold Hanning คือรายที่ ๓ ที่คาดว่าจะส่งเวทียุติธรรมใหม่นี้ ถึงแม้จะมีพยานในวัยใกล้ ๕๐ ปี และ ๘๐ กว่าปี ๓-๔ คน มาให้การปรับปรับ แต่ทุกคนก็จำเขาไม่ได้ว่าทำอะไร เพียงแต่มีหลักฐานว่าเขาทำงานที่นั่นแน่นอน และเมื่อเป็น "กลไกของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์" ก็ย่อมมีความผิดไปด้วย

อัยการของเยอรมันของหน่วยนี้บอกว่ามีอีก ๒ ราย ที่คาดว่าจะดำเนินการอย่างไรก็ตามหนึ่งในนั้นเสียชีวิตไปแล้ว และอีกหนึ่งคนศาลตัดสินว่าไม่อยู่ในสภาพที่จะนำขึ้นศาลได้ ดังนั้น Hanning จึงน่าจะเป็นาชียาอาชญากรจากสงครามรายสุดท้ายหลายคนคงสงสัยว่าผู้ต้องหาที่อายุ ๕๔ ปีแล้ว ไม่น่าจะอยู่ในโลกรับโทษไม่ได้ อีกมาก และมันเป็นเรื่องที่ผ่านไปแล้วถึง ๗๐ กว่าปี จะอภัยให้คนผู้ถูกฆาตกรรมไม่ได้เลยหรือ

ในเรื่องนี้ประเด็นมันไปไกลกว่าเรื่องอายุและการให้อภัย อาชญากรรมที่นาซีทำไปนั้นเป็นเรื่องใหญ่โตมาก เป็นบทเรียนที่ชาวโลกต้องไม่ลืม และต้องร่วมกันทำให้แน่ใจได้ว่ามันจะไม่เกิดขึ้นอีก ถ้าสิ่งเลวร้ายที่ใครก็ตามทำไปจะถูกคิดบัญชีเสมอ ไม่ว่าวันเวลาจะผ่านไปนานเท่าใดก็ตาม ผู้คนก็จะเกรงกลัวและกล้าทำน้อยลงในอนาคต

ถ้าชาวโลก "เอาจริง" เช่นนี้ ก็จะเป็นการทำตามคำขวัญที่ว่า "never again" เรื่องคอร์รัปชันในบ้านเราถ้าต้องการล้างให้สิ้นซากก็ต้องทำแบบนี้ คือแค่เชกเงา หรือตีมือ และเลิกพากันไปไม่พอ ถูกให้ออกจากราชการแล้วต้องยึดทรัพย์ให้หมด และไม่ใช้เฉพาะที่ตนมีเท่านั้นในตอนที่ถูกลงโทษ ต้องไปอยู่ยอนหลังว่าฝากหรือโอนให้แก่ใครบ้าง และตามเอากลับมาชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้น เรียกได้ว่าเล่นกันไม่เลิก ไม่มีที่ขึ้นและที่นอนเลย จึงจะถูกต้องและยุติธรรม

ฮิตเลอร์ใช้กลไกพรรคนาซีก่อสงครามโลกจนปั่นป่วนไปทั่วโลก มีคนตายรวมทั้งสิ้นไม่ว่าทหารหรือพลเรือนไม่ต่ำกว่า ๖๐ ล้านคน หรือร้อยละ ๓ ของประชากรโลกในปี ๑๙๔๐ ซึ่งเท่ากับ ๒.๓ พันล้านคน เฉพาะชีวิตที่ตายด้วยมีอนาชีนั้นไม่ต่ำกว่า ๖ ล้านคน ซึ่งเท่ากับสองในสามของชีวิตที่อยู่อาศัยในยุโรปทั้งหมด

Hanning ไม่สารภาพว่าตนเองฆ่าใครที่ Auschwitz แต่บอกว่าเสียใจและขอโทษ เขาตระหนักดีว่ามีอะไรเกิดขึ้นที่ Auschwitz เพราะเขาเผาทำงานตลอดเวลา และได้กลิ่นเนื้อคนไหม้ เขารู้สึกละอายใจที่เป็นส่วนหนึ่งของการประกอบอาชญากรรมขนาดใหญ่เช่นนี้ และละอายใจที่เห็นความยุติธรรมเช่นนี้แต่ก็ไม่ได้ทำอะไร

ข้อความสุดท้ายนี้ไม่ว่าเขาประชดคนเยอรมันในวัยใกล้เคียงกับเขาหรือเปล่า เพราะหลักฐานระบุชัดเจนขึ้นทุกทีว่าการทำสิ่งเลวร้ายเช่นนี้โดยฮิตเลอร์ และพรรคพวกนั้น คนเยอรมันโดยทั่วไปทราบดีว่ากำลังเกิดอะไรขึ้นแต่ก็ไม่ได้ทำอะไรกันเลย (1)